

Наукові перспективи
Видавнича група

Перспективи та інновації науки

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського

Видавнича група «Наукові перспективи»

Луганський державний медичний університет

Громадська наукова організація «Система здорового довголіття в мегаполісі»

Християнська академія педагогічних наук України

Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання

*за сприяння КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва",
Центру дієтології Наталії Калиновської*

«Перспективи та інновації науки»

№ 4(62) 2026

Київ – 2026

Ivan Horbachevsky Ternopil National Medical University

Publishing Group «Scientific Perspectives»

Luhansk State Medical University

Public scientific organization "System of healthy longevity in the metropolis"

Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

**All-Ukrainian Association of Teachers and Psychologists of Spiritual and Moral
Education**

*with the assistance of the KNP "Clinical Hospital No. 15 of the Podilsky District of Kyiv",
Nutrition Center of Natalia Kalinovska*

"Prospects and innovations of science"

№ 4(62) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-4952 Online

УДК 001.32:1/3](477)(02)

Ідентифікатор медіа - R40-05846

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4\(62\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4(62))

«Перспективи та інновації науки»: журнал. 2026. № 4(62) 2026. С. 4280

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології та педагогіки

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.04.2023 № 491 журналу присвоєно категорію "Б" із медицини: спеціальність 222

Рекомендовано до видавництва Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 16.04..2026, № 6/4-26)

Журнал видається за підтримки КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва", Центру дієтології Наталії Калиновської

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Електронний науковий журнал «Перспективи та інновації науки» заснований з метою висвітлення актуальних питань теорії та практики медицини, біології, біотехнології та реабілітації в Україні, за кордоном. Видання розраховано на науковців, викладачів, педагогів-практиків, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачів вищої освіти, громадсько-політичних діячів

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Голова редакційної колегії:

Вадзюк Степан Несторович - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України (Україна)

Заступник голови редакційної колегії: Торяник Інна Іванівна - доктор медичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник лабораторії вірусних інфекцій Державної установи «Інститут мікробіології та імунології імені І.І. Мечникова Національної академії медичних наук України» (Харків, Україна)

Редакційна колегія:

1. **Алієв, Ельнур М.** доктор медичних наук, професор, професор Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
2. **Бабова Ірина Костянтинівна** - доктор медичних наук, професор, старший науковий співробітник відділу економічного регулювання природокористування ДУ "Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України", лікар ФРМ (фізичної та реабілітаційної медицини) ДУ "Територіальне медичне об'єднання МВС України по Одеській області" (Одеса, Україна)

3. **Галандаров, Вагіф Календер** Доктор медичних наук, доктор філософії, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
4. **Гараєв, Ельдар Абдулла** доктор медичних наук, професор кафедри загальної та токсикологічної хімії, Заступник директора Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
5. **Ельдар Елієв** доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічних захворювань Азербайджанського медичного університету (Азербайджан)
6. **Жуков Валері**, Університет Миколи Коперника в Торуні (Торунь, Польща)
7. **Іншакова Ганна Вадимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри громадського здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна)
8. **Кернас Андрій В'ячеславович** – доктор філософії в галузі психології, кандидат психологічних наук, дійсний член Української психологічної асоціації, магістр права, магістр педагогіки, доцент кафедри Практичної психології Одеського національного морського університету, старший викладач кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського національного економічного університету (Одеса, Україна)
9. **Коваль Галина Миколаївна** - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб Ужгородського національного університету (Ужгород, Україна)
10. **Корильчук Неоніла Іванівна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри терапії та сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
11. **Левков Анатолій Анатолійович** - кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», доцент кафедри онкології, радіаційної медицини та радіології Полтавського державного медичного університету (Полтава, Україна)
12. **Мочалов Юрій Олександрович** - доктор медичних наук, професор, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Ужгород, Україна)
13. **Олійник Світлана Валентинівна** - кандидат фармацевтичних наук, доцент, доцент кафедри аптечної технології ліків Національного фармацевтичного університету
14. **Пасько Ольга Миколаївна** - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Одеський державний університет внутрішніх справ.(Одеса, Україна)
15. **Помиткіна Любов Віталіївна** — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
16. **Теренда Наталія Олександрівна** - доктор медичних наук, професор, т.в.о завідувача кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Тернопіль, Україна)
17. **Черська Марія Сергіївна** - доктор медичних наук, завідувачка консультативно-діагностичним відділенням Державної Установи «Інститут ендокринології та обміну речовин НАМН України» (Київ, Україна)
18. **Шульгай Аркадій Гаврилович** - доктор медичних наук, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

УДК 37:005.336.2

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4\(62\)-1324-1334](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2026-4(62)-1324-1334)

Столяренко Олена Вікторівна доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, <https://orcid.org/0000-0002-1899-8089>

Столяренко Оксана Василівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0001-7080-0626>

Московчук Ольга Сергіївна доктор філософії, старший викладач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0003-4568-1607>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ У ПРОЦЕСІ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

Анотація. У статті здійснено теоретичне обґрунтування формування професійної педагогічної компетентності майбутніх керівників освітніх закладів у процесі магістерської підготовки в умовах викликів нашого часу.

Проаналізовано суперечності, що виникли у галузі підготовки магістрів до управлінської діяльності у сфері освіти серед яких постійне зростання вимог сучасного суспільства до відповідного рівня управлінської компетентності, а також реальний рівень їх професійно-педагогічної підготовки; розбіжності між сферами діяльності менеджерів освіти та визначеними напрямками їхньої професійної підготовки та розвитку; нагальність і необхідність якісної фахової підготовки в магістратурі закладів вищої освіти України відповідно до вимог Болонського процесу; реальний стан і очікуваний рівень науково-методичного забезпечення процесу якісної фахової підготовки магістрів.

Встановлено, що професійна педагогічна компетентність майбутніх менеджерів освіти – це інтегрована особистісно-професійна якість, що відображає їхню здатність ефективно здійснювати управлінську діяльність в освітній галузі на основі глибоких педагогічних знань, методичних умінь, комунікативних навичок та здатності до педагогічної рефлексії. Ця компетентність є фундаментом для розуміння специфіки освітнього процесу, потреб усіх його учасників, а також для прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення якісного розвитку освітнього закладу.

Визначена структура професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти включає педагогічні знання, методичні вміння, комунікативні навички, здатність до педагогічної рефлексії.

Доведено, що формування професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти в умовах магістерської підготовки буде продуктивним за умов інтеграції педагогічних та управлінських дисциплін: практичної спрямованості навчання, використання активних методів (case-study, рольові ігри, тренінги, дискусії, проблемне навчання, які сприяють розвитку аналітичних, комунікативних та рефлексивних навичок здобувачів, а також формують їхню здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення в педагогічних ситуаціях), залучення до навчального процесу досвідчених педагогів та керівників освітніх закладів, створення сприятливого освітнього середовища, впровадження педагогічної рефлексії як елементу навчального процесу.

Ключові слова: професійна компетентність, професійно-педагогічна компетентність майбутнього менеджера освіти у процесі магістерської підготовки, компетентнісний підхід, майбутні фахівці, педагогічні умови формування професійної педагогічної компетентності.

Stoliarenko Olena Viktorivna Doctor of Pedagogy, Professor of the Department of Pedagogy and Educational Management at Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0002-1899-8089>

Stoliarenko Oksana Vasylivna Candidate of Pedagogy, Associate Professor at the Department of Foreign Languages, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0001-7080-0626>

Moskovchuk Olga Serhiivna PhD, Senior Lecturer at the Department of Pedagogy and Educational Management at Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0003-4568-1607>

FORMATION OF PROFESSIONAL PEDAGOGICAL COMPETENCE IN FUTURE EDUCATIONAL INSTITUTION MANAGERS DURING MASTER'S DEGREE TRAINING

Abstract. The article provides a theoretical justification for the formation of professional pedagogical competence in future educational institution managers during their Master's degree training amidst contemporary challenges. The study analyzes the contradictions arising in the field of training Master's students for educational management, including: the constant increase in modern society's demands for the appropriate level of managerial competence versus the actual level of their professional and pedagogical training; discrepancies between the practical fields of activity for

education managers and the established directions of their professional training and development; the urgency and necessity for high-quality professional training in Ukrainian higher education institutions' Master's programs in accordance with the requirements of the Bologna Process; and the current state versus the expected level of scientific and methodological support for high-quality professional Master's training.

It is established that the professional pedagogical competence of future education managers is an integrated personal and professional quality. It reflects their ability to effectively carry out managerial activities in the educational field based on profound pedagogical knowledge, methodical skills, communication skills, and the capacity for pedagogical reflection.

This competence serves as the foundation for understanding the specifics of the educational process and the needs of all its participants, as well as for making managerial decisions aimed at ensuring the qualitative development of the educational institution.

The defined structure of the professional pedagogical competence of future education managers includes: pedagogical knowledge; methodical skills; communication skills; capacity for pedagogical reflection.

It is proven that the formation of professional pedagogical competence in future education managers during Master's training is productive under the conditions of: integration of pedagogical and managerial disciplines (practical orientation of learning); implementation of active methods (case studies, role-playing, training sessions, discussions, and problem-based learning), which foster analytical, communicative, and reflective skills and develop the ability to make informed managerial decisions in pedagogical situations; involvement of experienced educators and school leaders in the educational process; creation of a supportive educational environment; introduction of pedagogical reflection as a core element of the learning process.

Keywords: professional competence, professional-pedagogical competence of a future education manager in the process of Master's training, competency-based approach, future specialists, pedagogical conditions for the formation of professional pedagogical competence.

Постановка проблеми. Університетська підготовка майбутніх менеджерів освіти відіграє ключову роль у формуванні їхньої професійної педагогічної компетентності. Процес навчання в магістратурі має бути спрямований на інтеграцію управлінських та педагогічних знань, розвиток практичних умінь застосовувати педагогічні підходи в управлінській діяльності, а також формування особистісних якостей, необхідних для ефективної взаємодії з педагогічним колективом та іншими учасниками освітнього процесу.

Аналіз наукових досліджень у галузі педагогіки та менеджменту освіти свідчить про зростаючий інтерес до проблем підготовки управлінських кадрів для освітньої сфери. Проте, питання формування саме професійної педагогічної

компетентності майбутніх менеджерів освіти потребує подальшого поглибленого теоретичного осмислення та практичної розробки.

В теперішній час сучасні менеджери освітньої галузі діють в умовах кардинальних змін у суспільстві, що вимагає від них нових підходів до управління закладами освіти [3, с. 124]. Недостатня розробленість проблем щодо умов якісної та ефективної підготовки професійного менеджера освіти, а також підготовка до здійснення менеджерської діяльності, досить низький рівень наукової організації праці визначають ряд труднощів і відхилень в управлінській діяльності менеджерів освіти.

Водночас, ми наголошуємо увагу на суперечностях, що виникли у галузі підготовки магістрів до управлінської діяльності у сфері освіти, а саме: постійне зростання вимог сучасного суспільства до відповідного рівня управлінської компетентності менеджерів освіти, а також реальний рівень їх професійно-педагогічної підготовки; розбіжності між сферами професійної діяльності менеджерів освіти та визначеними напрямками їхньої професійної підготовки та розвитку; нагальність і необхідність якісної фахової підготовки менеджера освіти в магістратурі закладів вищої освіти України відповідно до вимог Болонського процесу; реальний стан і очікуваний рівень науково-методичного забезпечення процесу якісної фахової підготовки магістрів.

Більше того, важливість формування професійної педагогічної компетентності у майбутніх фахівців сфери освіти, управління визначається специфікою їхніх професійних обов'язків, інтенсивно зростаючими вимогами міжнародного ринкового середовища до професійної компетентності та формування у них професійних особистісних якостей та відповідних знань [2, с. 45].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна освітня галузь України потребує не лише кваліфікованих педагогів, але й компетентних управлінців, здатних ефективно керувати освітніми закладами в умовах постійних змін та викликів. Майбутні менеджери освіти повинні володіти не лише управлінськими знаннями та навичками, але й глибоким розумінням сутності педагогічного процесу, його закономірностей та особливостей організації в різних типах освітніх закладів. Саме професійна педагогічна компетентність є важливим підґрунтям для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення якості освіти та створення сприятливого освітнього середовища.

Проблеми професійної компетентності педагогічних працівників та менеджерів освіти знайшли відображення у працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців.

Теоретичні засади компетентнісного підходу в освіті розглядаються в дослідженнях Н. Бібік, О. Біди, Л. Ващенко, Л. Карпової, Л. Коваль, О. Локшиної, Л. Мітіної, О. Овчарук, Є. Павлютенкова, Л. Паращенко, О. Пометун, І. Прокопенко, С. Ракова, І. Родигіної. Питання формування управлінської компетентності менеджерів освіти висвітлено у працях Л. Даниленко, В. Лугового, М. Поташника.

Окрему увагу науковці приділяють дослідженню професійної компетентності майбутніх педагогів. Так, І. Зязюн розкриває сутність педагогічної майстерності як вищого рівня професійної компетентності вчителя [2]. Проте складність сучасних соціокультурних викликів вимагає глибшої диференціації складників педагогічної майстерності, зокрема через розмежування базових компетенцій, що й визначає вектор нашого дослідження [8, с. 88].

Між тим, до цих пір не існує єдиного загальноприйнятого визначення цього поняття, оскільки дослідники здебільшого зосереджуються на окремих його аспектах. Аналіз наукової літератури підтверджує постійний інтерес до проблем професійної підготовки майбутнього вчителя (А. Алексюк, Н. Андрієвська, О. Глузман, О. Дубасенюк, Н. Ничкало, О. Пехота) та теоретичних основ формування його особистості (Н. Кичук, Л. Кондрашова, С. Сисоєва). Питання психолого-педагогічних умов формування компетентності розглядали В. Баркасі, О. Власова, М. Елькін, В. Калінін, Г. Копил, В. Левицький, Н. Лобанова, М. Махлін, В. Тюріна.

Аналіз наукових джерел свідчить про значний інтерес до проблеми. Проте, питання формування професійної педагогічної компетентності саме майбутніх менеджерів освіти в умовах університетської підготовки потребує більш цілеспрямованого дослідження.

Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності, структури та педагогічних умов формування професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти в умовах магістерської підготовки.

Виклад основного матеріалу. Міжнародний досвід свідчить про потребу формування нових засад функціонування вищої школи, спрямованих на якісний рівень підготовки фахівців. Перед багатьма країнами, і Україною зокрема, постає питання підвищення рівня освіти менеджерів, шляхом накопичення не тільки професійно спрямованих знань, вмінь і навичок, а й культурного рівня особистості, а також подальшого особистісного і професійного їх розвитку. Це передбачає створення гнучкого освітнього середовища, яке здатне оперативно реагувати на глобальні виклики та запити сучасного ринку праці. За таких умов стратегічним пріоритетом стає підготовка управлінців нового покоління, які володіють високим рівнем адаптивності, критичним мисленням та етичною відповідальністю за результати своєї діяльності.

Враховуючи входженням України у глобальний економічний простір відбуваються постійні зміни, ускладнюються проблеми менеджменту, загострюється конкуренція, і для забезпечення інноваційного прориву в розвитку економіки України необхідний перехід на якісно новий рівень управління. Це зумовлює формування нового типу менеджерів освіти, які мають системне, нестандартне та стратегічне мислення і здатні до застосування сучасної філософії управління відповідно до умов сьогодення. Від закладів вищої освіти вимагається інтеграція передових світових методик навчання та посилення практичної складової професійної підготовки. Лише за умови поєднання

глибокої теоретичної бази з розвитком м'яких навичок (soft skills) та лідерських якостей можна сформувавши управлінську еліту, здатну забезпечити сталий розвиток держави в умовах невизначеності.

В той же час, соціально-економічний розвиток України в умовах глобалізації визначає необхідність підготовки менеджерів нового формату. Основними вимогами в цьому процесі являється забезпечення умов для самореалізації творчого потенціалу особистості, формування професійної педагогічної компетентності, зв'язку фундаментальних теоретичних знань із високопрофесійними практичними навичками й уміннями, спрямованими на інтелектуалізацію праці. Необхідно готувати управлінський персонал до середовища, де обов'язки постійно змінюються, інформація надходить через безліч каналів, а ефективність діяльності залежить від уміння розв'язувати проблеми які обумовлені: *по-перше*, глобальною конкуренцією, більш широким спектром протидіючих сил, що пов'язано з інтернаціоналізацією економік усіх країн, тому сучасні менеджери повинні вміти працювати в різних умовах. До того ж покликані враховувати у своїй професійній діяльності особливості національної культури тієї країни, з якою вони співпрацюють.

По-друге, зміною критеріїв, що визначають кваліфікацію робіт. Застосування інформатизаційних інновацій вимагає підготовки співробітників, які повинні досконало володіти сучасними технологіями. Це, у свою чергу, зумовлює перехід від оцінювання вузькоспеціалізованих навичок до аналізу здатності персоналу інтегрувати цифрові рішення в управлінські цикли для оптимізації бізнес-процесів. Таким чином, фахівець нового типу має не просто технічно оперувати інноваціями, а й демонструвати високий рівень цифрового інтелекту, що дозволяє гнучко адаптуватися до постійної трансформації інструментарію у професійній сфері.

По-третьє, наявністю політичних, соціальних, економічних і психологічних дестимулюючих факторів: стрес, тиск, невизначеність як у суспільстві, так і в конкретних колективах, а також кількісне збільшення та якісне ускладнення проблем, які потрібно вирішувати поряд з обмеженістю наявних засобів для їх розв'язання. Це вимагає від сучасного управлінця високого рівня емоційного інтелекту та психологічної стійкості, що дозволяють зберігати працездатність команди навіть у кризових ситуаціях. Окрім того, в умовах дефіциту ресурсів особливого значення набуває здатність менеджера до креативного пошуку альтернативних рішень та раціонального перерозподілу наявних можливостей задля мінімізації негативних наслідків зовнішнього тиску.

По-четверте, недостатністю професійної репутації менеджерів, що вимагає управлінських успіхів, великого досвіду й глибокого знання своєї сфери діяльності, високих моральних якостей, знання іноземних мов тощо. Саме тому формування бездоганного іміджу керівника стає не просто особистим здобутком, а стратегічним активом, що визначає рівень довіри з боку міжнародних партнерів та інвесторів. Високі етичні стандарти у поєднанні з професійною харизмою

дозволяють менеджеру ефективно здійснювати представницькі функції та зміцнювати позиції організації на світовому ринку. Зрештою, інвестиції у власний авторитет та постійне самовдосконалення є обов'язковою умовою для подолання криз і забезпечення сталого лідерства в умовах глобальної нестабільності.

По-н'яте, зміною в ціннісних орієнтаціях працівників. Так, одержує новий зміст етика праці, тобто професійна діяльність виступає не тільки як засіб доходу для задоволення матеріальних потреб, але й як інструмент для саморозвитку і самоорганізації, що потребує безперервного вдосконалення і розвитку умінь та навичок. Відповідно, на перший план виходить концепція навчання впродовж життя (*lifelong learning*), яка перетворює освітній процес на невід'ємну частину професійної біографії кожного фахівця. Це спонукає менеджерів до впровадження нових моделей мотивації, що базуються на підтримці творчих ініціатив та створенні умов для повної самореалізації потенціалу співробітників. Зрештою, гармонізація особистих цілей працівника зі стратегічними завданнями організації стає ключовим чинником забезпечення корпоративної стійкості та високої конкурентоспроможності в сучасних соціокультурних умовах.

Високі вимоги суспільства передбачають формування нової генерації управлінців. Від рівня професійної компетентності менеджерів освіти залежить якість та своєчасність виконання поставлених завдань у сфері планування, організації, адаптації, оцінки, стимулювання, руху та розвитку персоналу. Тому вимоги до управлінців освітньої галузі повинні бути сформовані так, щоб вони відповідали сукупності компетенцій співробітника, які мають бути відображені в професіограмах, психограмах, картах компетенцій, кваліфікаційній карті тощо. У цих документах у повному обсязі має бути прописаний бажаний перелік якостей, необхідних претенденту для виконання посадових обов'язків. Така деталізація вимог дозволяє не лише об'єктивно оцінити відповідність кандидата обраній посаді, а й сформувати індивідуальну траєкторію його професійного вдосконалення.

Крім того, наявність чітко визначених професійних стандартів стає надійним підґрунтям для створення ефективної системи атестації та сертифікації управлінських кадрів в умовах реформування освітньої системи. У підсумку, системний підхід до опису компетенцій забезпечує прозорість кадрової політики та гарантує залучення до керівництва освітою лідерів, здатних до стратегічного мислення та впровадження інноваційних змін.

Сучасна освітня галузь України потребує не лише кваліфікованих педагогів, але й компетентних управлінців, здатних ефективно керувати освітніми закладами в умовах постійних змін та викликів.

Майбутні менеджери освіти повинні володіти не лише управлінськими знаннями та навичками, але й глибоким розумінням сутності педагогічного процесу, його закономірностей та особливостей організації в різних типах освітніх закладів.

Саме професійна педагогічна компетентність є важливим підґрунтям для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення якості освіти та створення сприятливого освітнього середовища.

У контексті нашого дослідження, під професійною педагогічною компетентністю майбутніх менеджерів освіти ми розуміємо інтегровану особистісно-професійну якість, що відображає їхню здатність ефективно здійснювати управлінську діяльність в освітній галузі на основі глибоких педагогічних знань, методичних умінь, комунікативних навичок та здатності до педагогічної рефлексії [4]. Ця компетентність є фундаментом для розуміння специфіки освітнього процесу, потреб педагогічного колективу та учнів, а також для прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення якісного розвитку освітнього закладу. Воно вимагає від фахівця не лише володіння нормативно-правовою базою, а й здатності виступати ментором, що стимулює інноваційну активність викладачів і створює сприятливий мікроклімат у колективі. Окрім того, професійна педагогічна компетентність передбачає постійну готовність до самоосвіти та освоєння новітніх освітніх технологій, що є критично важливим в умовах стрімкої цифровізації навчання. Зрештою, високий рівень цієї якості забезпечує гармонійне поєднання адміністративних функцій із педагогічними цінностями, що стає запорукою стійкого поступу та високої конкурентоспроможності освітньої установи.

Структура професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти включає такі основні компоненти: 1) Педагогічні знання: передбачають глибоке розуміння теоретичних засад педагогіки, дидактики, психології навчання та виховання, вікових та індивідуальних особливостей учнів, змісту та методики викладання навчальних дисциплін, принципів організації освітнього процесу в різних типах освітніх закладів. Майбутні менеджери освіти повинні розуміти закономірності розвитку особистості учня, володіти знаннями про сучасні освітні технології та підходи до навчання; 2) Методичні вміння: включають здатність застосовувати педагогічні знання в управлінській діяльності, аналізувати та оцінювати якість освітнього процесу, володіти методиками діагностики навчальних досягнень учнів та професійної діяльності педагогічних працівників, вміти розробляти та впроваджувати методичні рекомендації, спрямовані на удосконалення освітнього процесу; 3) Комунікативні навички: передбачають уміння ефективно взаємодіяти з педагогічним колективом, учнями, батьками та іншими учасниками освітнього процесу, налагоджувати партнерські стосунки, вирішувати конфліктні ситуації, проводити педагогічні наради та консультації, здійснювати педагогічний супровід діяльності педагогічних працівників. 4) Здатність до педагогічної рефлексії: відображає вміння аналізувати власну управлінську діяльність з педагогічної точки зору, оцінювати її вплив на освітній процес та розвиток учнів, виявляти сильні та слабкі сторони, визначати шляхи подальшого професійного зростання у сфері управління освітою з урахуванням педагогічних принципів [2].

Нами було визначено, що формування професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти в умовах магістерської підготовки є складним процесом, що залежить від низки педагогічних умов. Це інтеграція педагогічних та управлінських дисциплін: навчальні плани підготовки майбутніх менеджерів освіти повинні передбачати не лише вивчення управлінських дисциплін, але й поглиблене опанування педагогічних наук, методик навчання та виховання. Важливо забезпечити міждисциплінарні зв'язки, що дозволять студентам усвідомити взаємозалежність управлінських рішень та педагогічних процесів. Практична спрямованість навчання: університетська підготовка повинна передбачати активне залучення студентів до практичної діяльності в освітніх закладах різних типів. Проходження педагогічних практик, стажувань на керівних посадах, участь у педагогічних проектах та дослідженнях дозволить майбутнім менеджерам освіти набути практичного досвіду застосування педагогічних знань в управлінській діяльності. Використання активних методів навчання: для формування професійної педагогічної компетентності ефективним є застосування активних методів навчання, таких як case-study, рольові ігри, тренінги, дискусії, проблемне навчання [10]. Ці методи сприяють розвитку аналітичних, комунікативних та рефлексивних навичок студентів, а також формують їхню здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення в педагогічних ситуаціях. Залучення до навчального процесу досвідчених педагогів та керівників освітніх закладів: проведення майстер-класів, гостьових лекцій, семінарів за участю практикуючих педагогів та успішних керівників освітніх закладів дозволить студентам ознайомитися з реальним досвідом управління освітою, особливостями застосування педагогічних знань в управлінській практиці. Створення сприятливого освітнього середовища: університет має забезпечити атмосферу співпраці, взаємоповаги та підтримки, що сприятиме розвитку професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти [12]. Заохочення студентської ініціативи, створення можливостей для обміну досвідом та професійного зростання є важливими чинниками успішної підготовки. Впровадження педагогічної рефлексії як елементу навчального процесу: систематичне залучення здобувачів до аналізу власного навчального досвіду, педагогічної практики, управлінських ситуацій з педагогічної точки зору сприятиме розвитку їхньої здатності до педагогічної рефлексії та самовдосконалення у сфері управління освітою [13].

Висновки. Формування професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти є важливим завданням магістерської підготовки. Ця компетентність є ключовим фактором ефективного управління освітніми закладами та забезпечення якісного освітнього процесу. Інтеграція педагогічних та управлінських знань, практична спрямованість навчання, використання активних методів навчання, залучення до навчального процесу досвідчених практиків, створення сприятливого освітнього середовища та впровадження педагогічної рефлексії є важливими педагогічними умовами, що сприяють

ISSN 2786-4952 Online

успішному формуванню професійної педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку та апробацію інноваційних моделей університетської підготовки, спрямованих на інтегроване формування управлінської та педагогічної компетентності майбутніх менеджерів освіти, а також на вивчення впливу сформованої професійної педагогічної компетентності на ефективність їхньої подальшої управлінської діяльності в освітній галузі.

Література:

1. Андрущенко В.П. Педагогіка майбутнього – педагогіка компромісу. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Київ-Кіровоград, 2014. С. 16-18.
2. Бех І. Д., Чорна К. О. Компетентнісна модель особистості педагога в умовах повоєнного відновлення: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2025. 220 с.
3. Васильєва О. П., Сидоренко Т. М. Психологія професійної компетентності майбутнього вчителя: навч. посібник. Львів: Новий Світ-2000, 2024. 264 с.
4. Гончаренко С. У.Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 367 с.
5. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ: Грамота, 2005. 448 с.
6. Луговий В. І. Педагогічна освіта в Україні: структура, функціонування, тенденції розвитку. К.: МАУП, 1994. 196 с.
7. Московчук О. С. Формування соціальної компетентності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: дис. ... д-ра філос. Вінниця, 2020. 330 с.
8. Ничкало Н. Г. Українська наукова школа педагогічної майстерності – скарбниця сьогодення і майбутнього. Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Київ-Кіровоград, 2014. С.22-29.
9. Пехота О. М. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій. І.А.Зязюн, О.М.Пехота (Ред.). Київ: Видавництво А.С.К., 2003. 240 с.
10. Пінаєва, О. Педагогічні інноваційні технології у професійній підготовці майбутніх фахівців. Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка / редкол. : М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк та ін. Тернопіль, 2009. № 3: Спецвипуск. С. 192-197.
11. Стахів М. Український комунікативний етикет: навч.-метод. посібник. Київ: Знання, 2008. 245 с.
12. Столяренко Ол. В., Столяренко Ок. В., Московчук О. С., Магас Л. М. Створення освітнього середовища для розвитку соціальної компетентності здобувачів освіти через проектну культурно-дозвілєву діяльність. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка»): журнал. 2025. № 11(57) С. 1354-1366.
13. Терно С. О. Критичне мислення як інструмент розвитку професійної компетентності. Рідна школа. 2012. № 4. С. 110-115.

References:

1. Andrushchenko, V. P. (2014). Pedagogika maibutnoho – pedagogika kompromisuu. [Pedagogy of the future – pedagogy of compromise]. *Pedahohika vyshchoi shkoly : metodolohiia, teoriia, tekhnolohii – Higher School Pedagogy: Methodology, Theory, Technologies*. Kyiv-Kirovohrad, S. 16-18. [in Ukrainian].